

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.),

stwierdzam nieważność

§ 1. uchwały nr LXXXII/437/23 Rady Miejskiej w Prusicach z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Prusicach na sesji w dniu 5 czerwca 2023 r. podjęła uchwałę nr LXXXII/437/23 w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych, zwaną dalej „uchwałą”. W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 6 ust. 2 i 4 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 3b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519).

Przedmiotowa uchwała została przedłożona Wojewodzie Dolnośląskiemu dnia 12 czerwca 2023 r. za pośrednictwem Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził podjęcie § 1 uchwały z istotnym naruszeniem art. 6 ust. 2, ust. 4 i ust. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm. – dalej jako ustawa), polegającym na przekroczeniu delegacji ustawowej.

Rada Miejska w Prusicach w § 1 ust. 1 i 2 uchwały nr LXXXII/437/23 przyjęła: „1. Określa się górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Prusice, za usługi odbierania odpadów komunalnych, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny w wysokości: 1) za pojemnik lub worek o pojemności 120 l – 35,00 zł brutto, 2) za pojemnik lub worek o pojemności 240 l – 52,00 zł brutto, 3) za pojemnik lub worek o pojemności 1 100 l – 181,00 zł brutto. 2. Określa się górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Prusice, za usługi odbierania odpadów komunalnych, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny w wysokości: 1) za pojemnik lub worek o pojemności 120 l – 70,00 zł brutto, 2) za pojemnik lub worek o pojemności 240 l – 104,00 zł brutto, 3) za pojemnik lub worek o pojemności 1 100 l – 362,00 zł brutto.”.

Stosownie do przepisu art. 6 ust. 2 ustawy: „Rada gminy określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi, o których mowa w ust. 1.”. Zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy: „Rada gminy określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, stosuje wyższe stawki, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.”. Natomiast w myśl art. 6 ust. 4a ustawy: „Rada gminy, określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, może stosować zróżnicowane stawki w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewniej, a także właściwości nieczystości ciekłych.”.

Należy podkreślić, że ustawodawca kształtując zasady określania wysokości górnych stawek opłat w art. 6 ust. 4 ustawy, zobowiązał organy stanowiące gmin do stosowania niższych stawek tych opłat, jeżeli odpady komunalne zbierane są i odbierane w sposób selektywny. Istotny przy tym jest przepis art. 6 ust. 4a ustawy, zgodnie z którym rada gminy, określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, może stosować

zróznicowane stawki w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych.

Dokonując analizy uchwały pod kątem możliwości wprowadzenia różnych stawek opłat, należy stwierdzić, że przyjęte rozwiązanie wprowadzono przy zastosowaniu nieprzewidzianych przepisem art. 6 ust. 4 i 4a ustawy kryteriów różnicowania tych stawek. Z treści przywołanego przepisu wynikają przesłanki, według których rada gminy może dokonać zróznicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym względzie szerszej delegacji. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika lub worka na odpady komunalne. Skoro w niniejszej sprawie dokonano zróznicowania górnych stawek opłat przy zastosowaniu kryteriów pozaustawowych (tj. w zależności od pojemności pojemnika lub worka), oznacza to, że w tym względzie § 1 ust. 1 i 2 przedmiotowej uchwały podjęte zostały z przekroczeniem delegacji ustawowej, co stanowi o istotnym naruszeniu prawa.

Podstawową zasadą działania organów administracji publicznej, w tym również organów jednostek samorządu terytorialnego, jest działanie na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że rada gminy nie może wyjść poza granice delegacji ustawowej, regulując materię, do której nie została upoważniona. Ponadto rada gminy określając i różnicując stawki opłat za określone usługi, nie może stosować kryteriów innych, niż te wskazane przez ustawodawcę. Różnicowanie stawek opłat z uwagi na wielkość pojemników lub worków jest kwalifikowane przez sądy administracyjne jako istotne naruszenie prawa (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 29 listopada 2018 r., sygn. akt VIII SA/Wa 574/18; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 10 maja 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 138/12). Jak słusznie zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w uzasadnieniu do wyroku z dnia 17 czerwca 2021 r., sygn. akt I SA/Ke 117/21, „(...) ustawodawca w art. 6 ust. 4a u.c.i.p. wskazał na trzy przesłanki (gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy, odległości od miejsca przetwarzania odpadów oraz właściwości nieczystości ciekłych), według których rada gminy może dokonać zróznicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym względzie szerszej delegacji. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika na odpady komunalne. Skoro w niniejszej sprawie dokonano zróznicowania górnych stawek opłat przy zastosowaniu kryteriów pozaustawowych oznacza to, że w tym względzie omawiana uchwała podjęta została z przekroczeniem delegacji ustawowej, co stanowi o kwalifikowanym naruszeniu prawa.”.

Organ nadzoru wskazuje, że uchwała określająca górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, ze względu na generalny i powszechny charakter jej unormowań oraz z uwagi na istnienie wyraźnego upoważnienia ustawowego do jej podjęcia, stanowi akt prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zatem uchwała rady gminy, będąca aktem prawa miejscowego, jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze danej gminy i musi respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski

Jarosław Obremski